

УДК 342.111.53:303.052

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-4-8>

Серета Валерій В'ячеславович,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного права і процесу
Львівського державного університету внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7249-0323>

КОНТРОЛЬ ТА НАГЛЯД У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД У МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ ОРГАНІВ МВС УКРАЇНИ

У статті на підставі комплексного системного аналізу чинного законодавства, що забезпечує реалізацію конституційних норм, розглянуто питання контролю та нагляду у сфері забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи органів МВС України. Методологічну основу статті склали загальнонаукові, приватні та спеціальні методи пізнання, основним з яких є діалектичний метод. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що складаються у сфері забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи органів МВС України засобами контролю та нагляду. Вказано, що удосконалення нормативно-правової бази потребує глибокого осмислення і повинно входити у зону уваги законодавця та суб'єктів правозахисної діяльності з метою оптимізації контролю та нагляду з їх боку. Зазначена діяльність суб'єктів контролю та нагляду розглянуто щодо чинного законодавства та правових позицій Європейського Суду з прав людини. Це зумовлено посиленням ролі суб'єктів національної правозахисної діяльності щодо реалізації законодавства, яке гарантує реалізацію особами у місцях несвободи своїх прав, свобод і законних інтересів. Детально розглянуто: парламентський, президентський контроль, контроль Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадський контроль. З метою оптимізації заходів щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи органів МВС України запропоновано нові підходи до удосконалення законодавства і організації діяльності суб'єктів правового захисту, що передбачають кодифікацію законодавства, яке би координувало діяльність суб'єктів, які повинні безпосередньо забезпечити права, свободи та законні інтереси у зазначених спеціалізованих закладах.

Ключові слова: місця несвободи, види контролю, парламентський, президентський, громадський, органи виконавчої влади, система правових норм.

Sereda Valery. CONTROL AND SUPERVISION IN THE FIELD OF PROVIDING RIGHTS AND FREEDOMS IN PLACES OF LOCATION OF FREEDOM OF THE MIA OF UKRAINE

The article, based on a comprehensive systematic analysis of current legislation that ensures the implementation of constitutional norms, considers the issue of control and supervision in the sphere of ensuring the rights, freedoms and legitimate interests of persons in places of forced detention by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The methodological basis of the article made up of general scientific, private and special methods of cognition, the main one of which is the dialectical method. The object of the study is social relations that formed in the sphere of ensuring the rights, freedoms and legitimate interests of persons in places of forced detention by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine by means of control and supervision. It indicated that the improvement of the regulatory and legal framework requires a deep understanding and should be included in the area of attention of the legislator and the subjects of human rights activities in order to optimize control and supervision on their part, on human rights. This is due to the strengthening of the role of the subjects of national human rights protection activities regarding the implementation of the legislation, which guarantees the implementation by persons in places of forced detention of their rights, freedoms and legitimate interests. Considered in detail: parliamentary, presidential control, control of the Cabinet of Ministers of Ukraine, other bodies of executive power and local self-government, public control. In order to optimize measures to ensure the rights, freedoms and legitimate interests of persons in places of forced detention, the Ministry of Internal Affairs of Ukraine proposed new approaches to improving legislation and organizing the activities of legal protection entities, which provide for the codification of legislation that would coordinate the activities of entities that must to directly ensure rights, freedoms and legitimate interests in the specified specialized institutions.

Key words: places of deprivation of liberty, types of control, parliamentary, presidential, public, bodies of executive power, system of legal norms.

Вступ. Забезпечення прав, свобод та законних інтересів осіб, які перебувають у місцях несвободи органів МВС України, є проблемою, яка потребує постійної уваги. Попри наявність системи правового захисту, реалізація прав, свобод, законних інтересів забезпечується законодавчо та організаційно. Ця проблема ще більше актуалізується за умов декриміналізації, вдосконалення міграційної політики, переведення низки злочинних діянь у розряд адміністративних провин, що зумовлює збільшення кількості осіб у зазначених місцях. Суттєвий вплив має режим воєнного стану [1, с. 157–158].

Аналіз міжнародного та національного законодавства, інших нормативно-правових актів, конвенцій, рішень Конституційного Суду України у сфері забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи МВС України свідчить про достатність правової бази.

Загальні та окремі питання реалізації контролю і нагляду у сфері забезпечення прав і свобод осіб у місцях несвободи органів МВС України розглядали у працях українських вчені: В. Б. Авер'янов, С. М. Алфьоров, О. М. Бандурка, А. І. Берlach, М. Г. Вербенський, О. П. Гетьманець, І. П. Голосніченко, С. М. Гусаров, К. Ф. Гуценко, С. Ф. Денисюк, С. С. Єсімов, М. В. Ковалів, Т.О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, А. М. Куліш, В. А. Ліпкан, Р. С. Мельник, В. І. Олефір, О.І. Остапенко, А.М. Подоляка, Т.О. Проценко, С.Г. Стеценко, І.М. Шопіна, В.О. Шамрай та ін.

З'ясування правової природи місць примусової ізоляції органів МВС України, характеру порушень прав, свобод і законних інтересів осіб, які утримуються, причин і умов їх порушень дозволяє виробити заходи вдосконалення законодавчих гарантій забезпечення та покращення організаційно-управлінського механізму у цій сфері.

Мета статті – дослідити контроль та нагляд у сфері забезпечення прав і свобод у місцях несвободи органів МВС України.

Матеріали та методи. Методологічну основу дослідження склали загальнонаукові, приватні та спеціальні методи пізнання. Використання

методу формальної логіки дозволило сформулювати основні поняття стосовно розроблюваної проблеми. Метод порівняльного правознавства, що включає аналіз змісту прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи дав можливість виявити загальне та особливе у правовому регулюванні забезпечення. Застосування приватно-наукових методів пізнання – аналіз, синтез, метод порівняння, дозволило з'ясувати специфіку контролю та нагляду в досліджуваній сфері. Системний метод був використаний при систематизації знань отриманих у ході дослідження. Структурно-функціональний метод був використаний щодо аналізу контрольно-наглядової діяльності у досліджуваній сфері. З його допомогою сформульовано напрями вдосконалення контролю забезпечення прав і свобод людини та громадянина в місцях несвободи. Використання зазначених методів дозволило повно та об'єктивно провести дослідження.

Результати. Порушення прав, свобод і законних інтересів та фактори, що їх зумовлюють, показують, що в основі причинного комплексу лежить невиконання законодавчих приписів, недосконалість у цій частині нормативно-правової бази. Порушення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи виявляються внаслідок контрольно-наглядової діяльності. При її здійсненні виявляються вузькі місця у правовому регулюванні зазначених питань. Це зумовлює роль і значення контролю та нагляду за здійсненням законодавчих розпоряджень у справі вдосконалення правових засад у досліджуваній сфері.

Здійснення контролю та нагляду в досліджуваній сфері регламентується на міжгалузевому та на галузевому рівнях. До перших належать закони, що регламентують здійснення контролю та нагляду за розглянутими місцями незалежно від відомчої належності. До давньої категорії відносяться Закон України «Про попереднє ув'язнення», Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінально-виконавчий кодекс України і інші [2–4].

Законодавчими актами другої групи є нормативні акти, в яких акцентується увага на контролі щодо конкретних видів місць несво-

боди. Законодавець передбачає контроль та нагляд, але у профільних законах не наводиться визначення цих понять. У науковій літературі з цього питання мають місце різні точки зору.

Контроль та нагляд, на думку Л. В. Сороки, представляють різні форми державно-управлінської діяльності. Контроль представляє загальну форму здійснення виконавчої, пов'язану з перевіркою виконання раніше прийнятих рішень. Нагляд, на відміну контролю, може бути обмежений будь-якими параметрами лише на рівні панівного суб'єкта [5].

Контроль та нагляд виконують превентивну роль. Норми інституту превенції впливають на суспільні відносини з метою формування правомірної поведінки, попередження протиправної поведінки, інших негативних соціальних явищ [6, с. 41].

Зіставлення наукових точок зору дозволяє визначити підстави, що дозволяють відрізнити їх один від одного. Такими підставами є: характер повноважень наглядових і контрольних органів; ступінь оперативності вжитих заходів; суб'єкти, які здійснюють нагляд та контроль, їхню підпорядкованість.

Говорячи про повноваження, слід зазначити, що на відміну від суб'єктів контролю, прокурор, який здійснює нагляд, має право вимагати здійснення певних дій у зв'язку з порушенням прав і свобод громадян, притягнення винних осіб до відповідальності.

Органи, які здійснюють нагляд, на відміну від контрольних органів, можуть застосовувати заходи адміністративного примусу. Свідченням оперативності заходів, що вживаються при нагляді є право прокурора звільняти осіб, незаконно затриманих в адміністративному порядку. На відміну від контрольних органів, органи нагляду наділені широким переліком повноважень у сфері прийняття актів реагування.

Ведучи мову про суб'єктів, які здійснюють нагляд і контроль, слід сказати, що, на відміну від нагляду, контроль можуть здійснювати державні та громадські формування. У системі контролю за забезпеченням прав, свобод і законних інтересів осіб, які перебувають у місцях несвободи, особливе місце посідають

органи державної влади та управління. Особливість визначається тим, що вони мають відповідні компетенції здійснювати контроль у досліджуваній сфері на державному рівні. Вони мають можливість вживати заходів щодо усунення недоліків, виявлених при здійсненні контрольних функцій на системній основі, запобігати порушенням прав, свобод і законних інтересів осіб, які перебувають у місцях несвободи.

В адміністративному праві України контроль розглядається в широкому розумінні як один із способів забезпечення законності в публічному адмініструванні, як процес спостереження за дотриманням нормативно-правових актів різними суб'єктами адміністративного права [7, с. 462].

Стосовно досліджуваної сфери можна сформулювати таке визначення понять контролю та нагляду. Здійснення контролю у сфері забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи органів МВС України є діяльність органів державної влади та управління, громадських об'єднань щодо реалізації зазначеними особами прав, свобод і законних інтересів у порядку, встановленому законодавством.

Нагляд за забезпеченням прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи це діяльність органів прокуратури щодо встановлення та припинення фактів порушень прав і свобод шляхом прийняття актів, які підлягають обов'язковому виконанню [8].

Порівняльний аналіз законодавства, що регламентує здійснення контролю та нагляду за забезпеченням прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи та інших наукових точок зору, дає підстави говорити про наявність парламентського, президентського, урядового, відомчого, судового, громадського контролю, контролю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, прокурорського нагляду.

Вивчення змісту зазначених видів контролю дозволяє зробити висновок, що їх можна класифікувати наступним чином: контроль, який здійснюється на системній основі, що носить в основному загальний характер, без-

відносно дотримання прав, свобод і законних інтересів щодо конкретної особи, контроль та нагляд, спрямовані на забезпечення прав, свобод і законних інтересів конкретної особи.

Ці види контролю та нагляду можна віднести до загального та спеціального контролю та нагляду. Першу групу становлять парламентський, президентський та урядовий контроль, другу групу – відомчий, судовий, громадський контроль, прокурорський нагляд. Зазначені види контролю та нагляду відрізняються рівнем системності та оперативністю, конкретністю вжиття заходів відновлення порушених прав, свобод і законних інтересів, обов'язковістю їх виконання.

Наприклад, норма Закону України «Про попереднє ув'язнення» щодо тримання під вартою підозрюваних і обвинувачених у скоєнні кримінальних правопорушень покладає на адміністрацію місць тримання під вартою обов'язок виконувати постанови прокурора щодо порядку тримання під вартою.

З огляду на достатнє висвітлення у науковій літературі теми парламентського, президентського і урядового видів контролю, а також опосередкований характер стосовно місць несвободи МВС України зазначені види реалізуються у загальній формі, наскільки це узгоджується із темою контролю та нагляду.

Загальний контроль у формі парламентського, президентського і урядового контролю полягає у тому, що при їх здійсненні на законодавчому рівні можуть прийматися нові закони, інші нормативно-правові акти, вносяться зміни до чинного законодавства та у інші нормативно-правові акти, що дозволяє на системному рівні усувати наявні недоліки, удосконалювати умови перебування осіб у місцях несвободи. Це дозволяє реалізувати права, свободи та законні інтереси, передбачені Конституцією та законами України.

Парламентський контроль. Його форми визначаються Законами України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення ефективної реалізації парламентського контролю», «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», «Про регламент Верховної Ради України» [9–11].

Формами парламентського контролю є:

- заслуховування Верховною Радою України щорічних звітів Кабінету Міністрів України про результати діяльності, у тому числі відповіді на питання, поставлені депутатами Верховної Ради;

- направлення запитів депутатами Верховної Ради;

- заслуховування на засіданнях комітетів Верховної Ради України інформації членів Кабінету Міністрів України, керівників і посадових осіб органів виконавчої влади, інших державних органів, відповідей зазначених посадових осіб на запитання депутатів Верховної Ради щодо «години запитань до Уряду», заслуховування інформації посадових осіб на засіданнях комітетів та комісій Верховної Ради України;

- заслуховування Верховною Радою України щорічних доповідей Генерального прокурора України про стан законності та правопорядку в Україні та про виконану роботу щодо їх зміцнення;

- проведення парламентських слухань;

- проведення парламентських розслідувань. Як пріоритетну мету цієї форми контролю визначено захист права та свободи людини і громадянина щодо Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України».

Парламентський контроль здійснюється у такій формі, як призначення Верховною Радою України Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини. У плані вдосконалення законодавства щодо цього виду контролю заслуговує на пропозицію про необхідність визначення у Законі України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» поняття парламентського контролю [12]. Це може сприяти більш чіткому розумінню визначення контролю та його форм.

Президентський контроль. Контроль забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини загалом та у місцях несвободи МВС України здійснює Президент України. Основними формами контролю, який він здійснює, є підписання законів, видання указів.

Щодо нормативно-правових актів, які видаються Президентом України, у порядку

прикладу можна навести Указ «Про Національну стратегію у сфері прав людини» [13]. Указ, зокрема, зобов'язує державні органи, органи місцевого самоврядування, державні та комунальні установи, юридичні особи, які здійснюють публічно значущі функції, щорічно подавати до Офісу Президента України інформацію про результати реалізації Національної стратегії.

Урядовий контроль. Законодавець визначає форми контролю, які здійснюються Кабінетом Міністрів України, юридичними особами, підпорядкованими Уряду, зокрема, вживає заходів щодо підтримки інститутів громадянського суспільства.

Окремі законодавчі акти виділяють форми контролю, здійснювані відповідними посадовими особами. Серед таких актів – Закон України «Про попереднє ув'язнення». Закон встановлює, що нагляд за дотриманням закону здійснює прокурор (ст. 22).

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлює [14]:

– відвідувати місця несвободи; запитувати та отримувати відомості, документи та матеріали, необхідні для розгляду скарг; отримувати пояснення посадових осіб та державних службовців місць несвободи з питань, що підлягають з'ясуванню під час розгляду скарг;

– проводити самостійно або спільно з компетентними державними органами, посадовими особами та державними службовцями перевірку діяльності місць несвободи та їх посадових осіб.

Характерною рисою наведених видів контролю, здійснюваних зазначеними суб'єктами, є те, що забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи не є основними компетенціями. Вони здійснюють їх поряд з іншими компетенціями.

Можна зробити висновок, що контроль та нагляд є основною системою захисту прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи. Контроль полягає у діяльності;

– державних органів влади та управління, громадських об'єднань щодо реалізації особами в місцях несвободи прав, представників міжнародних організацій на підставі відповідних міжнародних договорів України;

– вищих посадових осіб місцевих органів влади України, представників Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України в межах відповідних територій;

– депутатів Верховної Ради України, депутатів представницького місцевого органу державної влади, уповноважених місцевим органом державної влади у межах відповідних територій;

– Генерального прокурора України, уповноважених прокурорів, які здійснюють нагляд за виконанням законів адміністраціями місць утримання затриманих та ув'язнених під варту в межах відповідних територій;

– члени громадських наглядових комісій у порядку, передбаченому Кримінально-виконавчим кодексом України, у межах відповідних територій.

Нагляд виражається у діяльності органів прокуратури щодо встановлення та припинення порушень прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи шляхом ухвалення відповідних актів прокурорського реагування, які підлягають обов'язковому виконанню.

Порівняльний аналіз законодавства, що регулює діяльність різних місць несвободи органів МВС України, дозволяє констатувати, що в ньому немає єдиного підходу до визначення видів контролю та нагляду, які здійснюються щодо них. Текстуально вони отримали закріплення у проєкті Закону України «Про правила відбування адміністративного арешту» [15].

У Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування закріплені повноваження заступників начальників головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві – начальників слідчих управлінь (відділів) та начальників СІЗО [16]. Види контролю в інструкції не закріплені.

Контроль, його види, прокурорський нагляд мають знайти місце у законах, що регламентують діяльність усіх видів місць несвободи. Вирішенням завдання буде систе-

матизація контролю та нагляду щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб у місцях несвободи органів МВС України незалежно від їх виду.

Висновки. Розвиток законодавчої та відомчої нормативно-правової бази, що регламентує діяльність суб'єктів правової охорони та правового захисту, зумовлює необхідність удосконалення механізму її реалізації, вивчення впливу на реальне забезпечення прав, свобод і законних інтересів осіб, які утримуються в місцях несвободи органів МВС України. Ці установи у своїй сутності виконують єдине завдання – забезпечення примусової ізоляції. Це об'єднує всі види місць несвободи та позначається на характері прав, свобод і законних інтересів осіб, які в них утримуються. Незважаючи на відмін-

ність видів місць, за особами, що в них утримуються, зберігаються базові права і свободи, закріплені в Конституції України.

Поряд із загальними правами, свободами та законними інтересами цих осіб правові положення містять значні відмінності. Ці відмінності обумовлюються різницею категорій осіб, які перебувають у місцях несвободи, підставами утримання у певній установі.

Значну роль відіграє контрольна-наглядова діяльність суб'єктів, які її здійснюють: органи прокуратури, суди, громадські об'єднання, органи влади та управління, органи МВС. Базовою основою у справі вдосконалення законодавства у досліджуваній сфері є його кодифікація. Необхідний єдиний закон, який регламентує умови та порядок утримання в умовах примусової ізоляції в органах МВС України.

Список використаних джерел:

1. Доповідь про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2022 році. Уповноважений з прав людини Верховної Ради України з прав людини. 2023 р. URL: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/images/documents/annual-report-2022.pdf>
2. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 р. № 3352-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3352-12/conv>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1129-15>
5. Сорока Л.В. Державний нагляд і контроль як основа адміністративно-правового забезпечення та реалізації державних гарантій. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки.* Том 31 (70) № 4 2020. С. 173–177.
6. Єсімов С. С. Превентивне регулювання: теоретичні аспекти. *Соціально-правові студії.* 2020. Випуск 3 (9). С. 40–47.
7. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник / Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін. Вид. 2-е, доп. Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с.
8. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1697-18>
9. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення ефективної реалізації парламентського контролю: Закон України від 03.12.2020 р. № 1052-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1052-20>
10. Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України: Закон України від 19.12.2019 р. № 400-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/400-20>
11. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1861-17>
12. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/776/97-%D0%B2%D1%80>
13. Про Національну стратегію у сфері прав людини: Указ Президента України від 24.03.2021 р. № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>
14. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/280/97-%D0%B2%D1%80>
15. Проект Закону України «Про правила відбування адміністративного арешту» включеного до порядку денного Постановою Верховної Ради України № 2911-IX від 07.02.2023 р. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69758

16. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування: Наказ МВС України і Міністерства юстиції України від 01.10.2018 р. № 806/310/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18#n7>

References:

1. Dopovid' pro stan doderzhannya ta zakhystu prav i svobod lyudyny i hromadyanyna v Ukrayini u 2022 rotsi. Upovnovazhenyy z prav lyudyny Verkhovnoyi Rady Ukrayiny z prav lyudyny. 2023 r. [Report on the state of observance and protection of human and citizen rights and freedoms in Ukraine in 2022. Commissioner for Human Rights of the Verkhovna Rada of Ukraine on Human Rights]. Retrieved from: <https://ombudsman.gov.ua/report-2022/images/documents/annual-report-2022.pdf> [in Ukrainian].
2. Pro poperednye uv"yaznennya: Zakon Ukrayiny vid 30.06.1993 r. № 3352-KHII. [On pre-trial detention: Law of Ukraine dated June 30, 1993 No. 3352-XI]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3352-12/conv> [in Ukrainian].
3. Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya: Zakon Ukrayiny vid 07.12.1984 r. № 8073-KH. [Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine dated December 7, 1984 No. 8073-X]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukrainian].
4. Kryminal'no-vykonavchyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 11.07.2003 r. № 1129-IV. [Criminal and Executive Code of Ukraine: Law of Ukraine dated July 11, 2003 No. 1129-IV]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1129-15> [in Ukrainian].
5. Soroka, L. V. (2020) Derzhavnyy nahlyad i kontrol' yak osnova administratyvno-pravovoho zabezpechennya ta realizatsiyi derzhavnykh harantiy [State supervision and control as the basis of administrative and legal provision and implementation of state guarantees]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: yurydychni nauky – Academic notes of TNU named after V.I. Vernadskyi. Series: legal sciences*, 31 (70), 4, 173–177 [in Ukrainian].
6. Yesimov, S. S. (2020) Preventyvne rehulyuvannya: teoretychni aspekty [Preventive regulation: theoretical aspects]. *Sotsial'no-pravovi studiyi – Social and legal studies*, 3 (9), 40–47 [in Ukrainian].
7. Administratyvne pravo Ukrayiny (zahal'na chastyna) : navchal'nyy posibnykm (2021). [Administrative law of Ukraine (general part) : study guide]. O.I. Ostapenko ta in. L'viv : Spolom [in Ukrainian]
8. Pro prokuraturu: Zakon Ukrayiny vid 14.10.2014 r. № 1697-VII [About the Prosecutor's Office: Law of Ukraine dated 14.10.2014 No. 1697-VII]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1697-18> [in Ukrainian].
9. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakoniv Ukrayiny shchodo zabezpechennya efektyvnoyi realizatsiyi parlament's'koho kontrolyu: Zakon Ukrayiny vid 03.12.2020 r. № 1052-IKH. [On making changes to some laws of Ukraine to ensure the effective implementation of parliamentary control: Law of Ukraine dated December 3, 2020 No. 1052-IX]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1052-20> [in Ukrainian].
10. Pro tymchasovi slidchi komisiyi i tymchasovi spetsial'ni komisiyi Verkhovnoyi Rady Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 19.12.2019 r. № 400-IKH. [On temporary investigative commissions and temporary special commissions of the Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine dated December 19, 2019 No. 400-IX]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/400-20> [in Ukrainian].
11. Pro Rehlament Verkhovnoyi Rady Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 10.02.2010 r. № 1861-VI [On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine: Law of Ukraine dated February 10, 2010 No. 1861-VI]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1861-17> [in Ukrainian].
12. Pro Upovnovazhenoho Verkhovnoyi Rady Ukrayiny z prav lyudyny: Zakon Ukrayiny vid 23.12.1997 r. № 776/97-VR [About the Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine for human rights: Law of Ukraine dated 12.23.1997 No. 776/97-VR]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/776/97-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
13. Pro Natsional'nu stratehiyu u sferi prav lyudyny: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 24.03.2021 r. № 119/2021 [On the National Strategy in the field of human rights: Decree of the President of Ukraine dated March 24, 2021 No. 119/2021]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text> [in Ukrainian].
14. Pro mistseve samovryaduvannya v Ukrayini: Zakon Ukrayiny vid 21.05.1997 r. № 280/97-VR. [On local self-government in Ukraine: Law of Ukraine dated May 21, 1997 No. 280/97-VR]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/280/97-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
15. Proyekt Zakonu Ukrayiny «Pro pravyla vidbuvannya administratyvnoho areshtu» vklyuchenoho do poryadku dennoho Postanovoyu Verkhovnoyi Rady Ukrayiny № 2911-IKH vid 07.02.2023 r. [The draft Law

of Ukraine "On the Rules of Serving Administrative Arrest" included in the agenda by Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 2911-IX dated 02/07/2023]. Retrieved from: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69758 [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennya Instruktsiyi pro zakhody shchodo dotrymannya vymoh zakonodavstva pry zatrymanni bez ukhvaly slidchoho suddi, sudu osib, pidozryuvanykh u vchynenni zlochynu, ta obranni stosovno pidozryuvanykh zapobizhnoho zakhodu – trymannya pid vartoyu pid chas dosudovoho rozsliduvannya: Nakaz MVS Ukrayiny i Ministerstva yustytseyi Ukrayiny vid 01.10.2018 r. № 806/310/5. [On the approval of the Instruction on measures to comply with the requirements of the legislation in the case of detention without a warrant of an investigating judge, a court of persons suspected of committing a crime, and the selection of a preventive measure for suspects – detention during a pre-trial investigation: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the Ministry of Justice of Ukraine dated 01.10. .2018 No. 806/310/5]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18#n7> [in Ukrainian].